

at sætte denne i relation til den samlede pythagoræiske verdensanskuelse, kan bogen varmt anbefales.

Finn Egeland Hansen

Hermann Wettstein: Dietrich Buxtehude (1637–1707). Eine Bibliographie. Mit einem Anhang über Nicolaus Bruhns. (Schriften der Universitätsbibliothek Freiburg i. Br. 2). 98 sider, ca. 30 DM. Udkommet 1979, fås ved henvendelse til biblioteket.

Hermann Wettsteins bog omfatter både en Buxtehude- og en Bruhns-bibliografi. Af hensyn til blikfang (og salg) er titlen alene viet Buxtehude, og Bruhns-delen i undertitlen reduceret til et »Anhang«, og det lader sig vel forsvare, da Buxtehudes produktion og værkerne om ham fylder 14 gange så meget som om hans tidligt afdøde elev Bruhns, men det er altså to selvstændige komponist-bibliografier.

Den systematiske opstilling af Buxtehude-udgivelserne begynder med den så sørgeligt to gang afbrudte Gesamt-udgave – første gang standset efter bind 7 i 1937, da forholdene i Tyskland forhindrede en fortsættelse, anden gang efter bind 8 i 1959, da personlige forhold i udgiverkredsen umuliggjorde fortsættelsen. Nu genoptages forsøget, som det kan læses i undertegnede artikel *Udgivelsen af Buxtehudes værker, historie, vurdering, planer* i »Festskrift Henrik Glahn«, 1979 (revideret tysk udgave i »Festschrift für Bruno Grusnick«, Hänssler-Verlag 1981), som forfatteren af gode grunde ikke har nået at registrere, da hans forord er dateret februar 1979. Enkeltryk af Buxtehude-værker før 1800 og – i udvalg – større moderne udgaver fortsætter værk-afsnittet. I den gamle afdeling, fra Buxtehudes egen tid, er de to sonatesamlinger anført, men der mangler de trykte solokantater til bryllupper og begravelser og dialogkantaten *Jesu, meiner Freuden Meister*, der blev trykt i Ratzeburg 1677 – der er ingen konsekvens i at medtage sørgekantaten ved Buxtehudes fars død *Mit Fried und Freud* –, der blev trykt i 1674, og ikke de andre lejligheds-kantater. Fra den nyere tid mangler Dietrich Kilians førsteudgaver af enkelt-kantater gennem 1960'erne og min udgivelse 1972–76 *Fünf Chorkantaten*, der betegnede afslutningen på udgivelsen af de indtil da utrykte Buxtehude-kantater. Alle Buxtehudes værker foreligger således nu i tryk (orgelværkerne endog i tre samlede udgaver), dog foreligger de ovennævnte bryllupskantater kun i unika-tryk fra hans egen tid og endnu ikke i nytryk.

Den videre systematisering forekommer noget søgt. Afsnit II hedder »Forschung, Edition, Bibliographie, Dokumente«. Det viser sig, at »Forschung« alene gælder forskning i editionsteknik. Det bibliografiske udfyldes naturligvis af Karstädts store »Köchel-Verzeichnis« for Buxtehude (*BuxWV*) fra 1974, og da dokumenterne kun omfatter de få Buxtehude-breve udgivet af Hagedorn i 1888 og Spittas udgave af »Ein Gedicht von Dietrich Buxtehude« bliver det et meget kort afsnit. Videre går det i afsnit III med artikler og afhandlinger om »Leben und Werk«, derefter om undersøgelser af kilderne (overleveringen, om

vokalværkerne med passende underafsnit, instrumentalværkerne (med orgelværkerne som det store tyngdepunkt efterfulgt af klaverværkerne og sonaterne), derefter bøger eller artikler om genrer eller enkeltværker (de fleste her placerede kunne lige så godt have været anbragt i de foregående afsnit) og bøger om opførelsespraksis og interpretation samt et stort afsnit om undersøgelser vedrørende Buxtehudes relationer til andre komponister og til genrer, der ikke er behandlet i det foregående. Til sidst anføres en række lejlighedsartikler om Buxtehude, »Wirkung und Pflege in Geschichte und Gegenwart«, »Festveranstaltungen, Gedenkfeiern«, sluttende med artikler ved 250-året for hans død, 1957.

Systematikken falder ikke naturligt, men da den kun omfatter 72 sider med ialt 327 numre, er den dog til at overse. De større værker har fået tilføjet et kort indholdsreferat og tilgængelige tidsskrift-recensioner.

Forfatteren er omhyggelig, registrerer både trykte og utrykte arbejder fra de kilder, han har opsøgt eller haft til rådighed. Rundt omkring finder vi danske specialeafhandlinger til skoleembedseksamen eller magisterkonferens over Buxtehude-emner, af Thomas Alvad, Torben Emmeluth, Kirsten Grau, Viggo Kirk, Kirsten Jungersen Koch, Ib Mørup, Erik Storr Hansen, og tilsvarende specialearbejder fra Tyskland, Sverige og U.S.A.

Der er lakuner hist og her, men det største problem ved et sådant værk er, at det er forældet samme dag, det udkommer, navnlig med den udvikling den nyere Buxtehude- og Bach-forskning er inde i. Det er synd, at forfatteren ikke nåede at få Kerala Snyders store artikel om Buxtehude i den nye *Grove* med (den forelå dog i korrektur allerede 1978), min artikel i den nye *Sohlman I* (der forelå 1975) er heller ikke med.

Om Nicolaus Bruhns-bibliografien på 6 sider har jeg ingen bemærkninger udover, at den synes at være fuldstændig og efter sagens natur let at overskue. Kun skade, at han døde som 32-årig, og at rækken af denne geniale komponists værker ikke blev længere.

Bogen er et velkomment hjælpemiddel for alle, der forsker i og omkring Buxtehude.

Søren Sørensen